

Byrokratian helpotus syksyllä 2015, ensimmäiset konkreettiset toimenpiteet

MMM ja Evira haluavat yhteistyössä helpottaa toimialallaan koettua liiallista byrokratiaa. Koettujen ongelmien taustalla on toisinaan myös väärinkäsityksiä ja tiedon puutetta. MMM ja Evira pyrkivät nyt lainsäädännöllisin ja ohjauksellisin keinoin vaikuttamaan suoraan siihen, että liialliseksi koetusta byrokratiasta päästäisiin eroon. Seuraavassa on lueteltu ensimmäiset toimenpiteet, joilla byrokratian helpotus aloitetaan:

- Koettu ongelma:** Pienteurastamoille sallitut tuotantomäärät on koettu liian alhaisiksi ja haluttaisiin, että myös hieman enemmän tuottavat pienehköt teurastamot pääsisivät hyötymään pienteurastamoille annetuista helpotuksista EU-lainsäädännöstä.

Helpotus: MMM pyrkii lainsäädännöllisesti nostamaan pienteurastamoiden sallitun tuotantomäärän 1000 eläinyksiköstä 5000 eläinyksikköön vuodessa. Laitosasetuksen muutos toteutetaan EU-komissiolle tehdyn pakollisen ilmoituksen jälkeen, mikäli muutoksiin ei ole huomautettavaa. Lisätietoja Anna-Maija Grönlund/MMM (lainsäädäntö) ja Eeva-Riitta Wirta/Evira (lihantarkastusjärjestelyt ja -maksut).
- Koettu ongelma:** Luomuelintarvikkeiden myynnissä toimijoilta on edellytetty, että luomuvalvojatunnus on esillä kaupan hyllyssä, mikä on koettu hankalaksi käytännössä, koska saman tuotteen tunnukset voivat vaihdella eräkohtaisesti ja luomutuotteet on tästä syystä eroteltava hyllyssä tuottajittain.

Helpotus: Evira luopuu tästä tulkinnasta ja jatkossa luomuvalvojatunnuksen ei tarvitse olla myynnissä esillä kaupan hyllyssä. Lisätietoja Tero Tolonen/MMM ja Beata Meinander/Evira.
- Koettu ongelma:** Juustojen pito lämpimänä pitäisi voida arvioida ja toteuttaa tuotekohtaisesti.

Helpotus: Lainsäädäntö sallii tälläkin hetkellä tuotekohtaiset arviot ja toteutukset. Evira tuo asian paremmin esille ohjeistuksella ja asiasta on jo ohjeistettukin Eviran ulkomyyntiohjeessa 16022/3 (sivulla 13). MMM selkeyttää asiaa tarvittaessa lainsäädännöllisesti. Lisätietoja Nina Kaario/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.
- Koettu ongelma:** Vähittäiskaupan toimijoilta on vaadittu sellaisiakin asioita, jotka eivät toimijoiden mielestä ole paikallisen toimijan vastuulla vaan hoidetaan ketjun toimesta keskitetysti ja joihin paikallinen toimija ei juuri voi vaikuttaa. Esimerkkinä osa pakkausmerkinnöistä. Tarkastukset tulisi kohdistaa siihen tahoon, joka asiasta vastaa.

Helpotus: Evira täsmentää olemassa olevaa ohjeistusta siitä, että keskusliikkeiden tuomat elintarvikkeet valvotaan keskitetysti maahantuojan varastoissa/jakelukeskuksissa. MMM valmistelee tarvittaessa lainsäädännöllisiä muutoksia keskitetysti hoidettujen asioiden valvomisen järjestämiseksi. Lisätietoja Anne Haikonen/MMM ja Arja Kaiponen/Evira.
- Koettu ongelma:** Suojavaatetusvaatimukset on joissakin tapauksissa koettu liiallisiksi ja liikaa Oiva-arvosanoihin vaikuttaviksi.

Helpotus: MMM tarkistaa kansallisen lainsäädännön suojavaatetusta koskevat kohdat, jotta EU-lainsäädännön mahdollistama joustavuus voidaan hyödyntää aina kun se on mahdollista. Evira tarkistaa suojavaatetusta koskevan ohjeistuksensa vastaavasti. Lisätietoja Nina Kaario/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.

6. **Koettu ongelma:** Tieto lainsäädännön vaatimusten helpottumisesta ei kulje riittävän nopeasti toimijoille eikä valvoijille. Myös kulttuuriongelma: vaikka maailma on alkanut muuttua hyvin nopeasti, tieto ei kulje yhtä nopeasti.
Helpotus: MMM alkaa laatia kerran kuukaudessa sähköisen infokirjeen elintarvikesektorin lainsäädäntömuutoksista. Lisätietoja: Nina Kaario/MMM.
7. **Koettu ongelma:** Osa siipikarjan pienteurastamoista (laitoksista) on niin pieniä EU-mittakaavassa että teurastettavaan omaan siipikarjaan olisi mahdollista soveltaa EU:n siipikarjalle ja kaninlihalle antamaa tilateurastushelpotusta.
Helpotus: MMM muuttaa asetusta vähäriskisestä toiminnasta siten, että tilalla teurastettua siipikarjaa ja kaninlihaa voi toimittaa myös vähittäismyyntiin ilman laitosvaatimusta ja lihantarkastusta 40 000 kg vuosittain. Muutos toteutetaan EU-komissiolle tehdyn pakollisen ilmoituksen jälkeen, mikäli muutoksiin ei ole huomautettavaa. Lisätietoja Marjatta Rahkio/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.
8. **Koettu ongelma:** Suoraan kuluttajalle, ilman elintarvikehuoneistoa ja elintarvikehuoneistoilmoitusta, myytävien alkutuotannon tuotteiden sallittu myyntimäärä on koettu liian matalaksi.
Helpotus: MMM muuttaa asetusta vähäriskisestä toiminnasta siten, että suoraan kuluttajalle myytävien kasvien, hunajan ja kananmunien sallittua myyntimäärää nostetaan. Nämä muutokset toteutetaan EU-komissiolle tehdyn ilmoituksen jälkeen, mikäli muutoksiin ei ole huomautettavaa. Lisätietoja Marjatta Rahkio/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.
9. **Koettu ongelma:** Tila- ja erilläänpitovaatimukset ovat liiallisia, niihin tarvitaan käytännön vaatimaa joustoa, koska esimerkiksi vanhoissa tiloissa ei ole mahdollista järjestää erillisiä lisätiloja. Joitain toimintoja (esimerkiksi juuston pilkkominen, ruokien kypsennys, kaalin pilkkominen) ei ole voinut tehdä, koska valvojan tulkinnan mukaan tilat eivät ole täyttäneet vaatimuksia.
Helpotus: MMM muuttaa lainsäädäntöä niin, että joustavuus tulee hyödynnettyä täysipainoisemmin aina kun siihen on mahdollisuus. Evira laatii joustavuusohjeen ja huomioi asian siinä. Taustalla voivat toisinaan olla myös muun lainsäädännön vaatimukset, kuten rakennusmääräykset. Lisätietoja Nina Kaario/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.
10. **Koettu ongelma:** ESP-raportointi on työlästä ja raportointivaatimukset ovat liiallisia. Vastaavia tietoja ilmoitetaan myös Tullin järjestelmään. Toimijoita valvotaan täten sekä kunnan että valtion toimesta. Viranomaiselle menevää tietoa tulisi kysyä vain kerran.
Helpotus: Evira karsii ESP-raportointia. MMM ja Evira selvittävät järjestelmän yksinkertaistamismahdollisuuksia. Lisätietoja Marjatta Rahkio/MMM ja Kyösti Sipilä/Evira.
11. **Koettu ongelma:** Vaadittujen vesipisteiden/pesualtaiden lukumäärä ilmoitetuissa elintarvikehuoneistoissa on toisinaan liiallinen.
Helpotus: MMM ja Evira tekevät tarvittavat selkeytykset lainsäädäntöön ja ohjeisiin. Lisätietoja Nina Kaario/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.
12. **Koettu ongelma:** Maidontuotantotilojen maitohuonetta koskevat vaatimukset ovat osittain vanhentuneita, koska lypsytekniikan kehittymisen myötä maitohuoneella ei enää ole vastaavaa merkitystä kuin aikaisemmin.
Helpotus: MMM ja Evira muuttavat lainsäädäntöä ja ohjeita vastaamaan nykytilannetta. Lisätietoja Marjatta Rahkio/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.

13. **Koettu ongelma:** Tuotantotiloilta ja eläinlääkäreiltä edellytetyissä eläinlääkkeistä pidettävissä kirjanpidoissa on päällekkäisyyksiä ja kirjanpitoja on tehtävä moneen paikkaan. **Helpotus:** MMM ja Evira selvittävät asian ja karsivat päällekkäisyydet mahdollisuuksien mukaan. Lainsäädännön vaatimusten lisäksi myös lypsytekniikka (lypsyrobotit) edellyttää tietojen kirjaamista. Lisätietoja Marjatta Rahkio/MMM sekä Liisa Kaartinen/Evira (tuotantotilojen eläinlääkekirjanpito) ja Henriette Helin-Soilevaara/Evira (eläinlääkäreiden eläinlääkekirjanpito).
14. **Muita helpotuksia:** Muutetaan elintarvikehuoneistoasetuksen siivousvälineitä koskevien kohtien muotoiluja siten, että jatkossa riittäisi, että siivousvälineet puhdistetaan, säilytetään ja huolletaan elintarvikehuoneistossa hygieenisesti niin, että ne eivät suoraan tai välillisesti heikennä elintarviketurvallisuuksia (nykymuoto: elintarvikehuoneistossa on oltava erillinen ja asianmukaisesti varustettu tila siivousvälineiden säilytystä ja huoltoa varten). Lisätietoja Nina Kaario/MMM ja Pirjo Korpela/Evira.

* * *

15. Rehukirjanpito vaatimus

Koettu ongelma: Tilalle ostetuista rehueristä tulee pitää kirjaa. Käsitys, että rehukirjanpidossa pitäisi näkyä, miltä peruslohkolta itse tuotettu nurmirehu tai rehuvilja on korjattu ja mille eläinryhmälle se on syötetty ja milloin (käyttö omalla tilalla). Paalatun säilörehun osalta pitäisi näkyä, onko rehu peräisin omalta, vuokratulta vai yhteiskäyttölohkolta.

Helpotus/Vastaus: Rehukirjanpitoon liittyvien kohtien osalta tiedotetaan (=kerrataan) rehulainsäädännöstä tulevat vaatimukset, sillä vaatimukset eivät ole niin tiukat kuin ongelmakohtadissa kuvataan. Kirjanpitoa ei vaadita peruslohkokohtaisesti viljan tai muidenkaan tilalla viljeltyjen rehukasvien osalta. Paalien osalta ei vaadita tietoa, onko rehu peräisin omalta vai jonkun muun omistuksessa olevalta pellolta. Lohkokohtaista ilmoitusta syötetyistä rehuista ei vaadita. Lisätietoja Marita Aalto/MMM.

16. Tulkinta eläinten juomapaikkojen määristä

Koettu ongelma: Pitkät ns. jenkkityylliset juoma-altaat on tulkittu joskus yhdeksi, joskus useammaksi juomapaikaksi.

17. **Helpotus/Vastaus:** Eviran näkemyksen mukaan juomavesialtaan reunan riittävyys on arvioitava tapauskohtaisesti ja varmistaen, että eläimet saavat riittävästi vettä. Ohjeet tarkistetaan, jotta tulkinnat olisivat yhdenmukaiset. Tuettavaan rakentamiseen liittyvät määräykset sallivat juoma-altaiden käytön, kunhan riittävä juomatila eläintä kohti säilyy, esim. väliseiniä ei pitkään juoma-altaaseen edellytetä tehtäväksi. Lisätietoja tuetusta rakentamisesta Raija Seppänen/MMM.